ROZHODNUTIE KOMISIE

zo 6. novembra 2013

o opatreniach Nemecka v prospech spoločnosti HoKaWe Eberswalde GmbH SA.34721 (2012/C) (ex 2012/NN)

[oznámené pod číslom C(2013)7058]

(Len nemecké znenie je autentické)

(Text s významom pre EHP)

(2014/206/EÚ)

EURÓPSKA KOMISIA

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 108 ods. 2,

so zreteľom na Dohodu o Európskom hospodárskom priestore, a najmä na jej článok 62 ods. 1 písm. a),

po vyzvaní zainteresovaných strán, aby predložili pripomienky v súlade s uvedenými ustanoveniami ([1]), a po zohľadnení ich pripomienok,

keďže:

1. POSTUP

(1) Dňa 30. apríla 2012 bola Komisii doručená sťažnosť od drevospracujúceho podniku so sídlom v spolkovej krajine Brandenbursko, podľa ktorého pätnásťročná rámcová dohoda uzavretá medzi spolkovou krajinou Brandenbursko a spoločnosťou HoKaWe Eberswalde GmbH (ďalej len „HoKaWe“) predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ).

(2) Dňa 11. mája 2012 postúpila Komisia Nemecku znenie sťažnosti, ktoré neobsahovalo dôverné informácie, a požiadala o bližšie informácie. Listom zo 6. júna 2012 zaujalo Nemecko stanovisko k sťažnosti a poskytlo požadované informácie.

(3) Dňa 27. augusta 2012 postúpila Komisia navrhovateľovi znenie tejto odpovede, ktoré neobsahovalo dôverné informácie, a požiadala o oznámenie, či sa navrhovateľ chce vecou ďalej zaoberať. Navrhovateľ 4. septembra 2012 oznámil, že sťažnosť nestiahne.

(4) Listom z 19. decembra 2013 Komisia informovala Nemecko o svojom rozhodnutí začať konanie vo veci formálneho zisťovania podľa článku 108 ods. 2 ZFEÚ s ohľadom na pomoc.

(5) Rozhodnutie Komisie o začatí konania bolo uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie*. ([2]) Komisia vyzvala zainteresované strany, aby predložili k opatreniu svoje pripomienky.

(6) Nemecko predložilo svoje pripomienky k rozhodnutiu listom z 28. februára 2013. Okrem toho Komisia dostala 30. apríla 2013 pripomienky od dvoch zainteresovaných strán a 3. mája 2013 pripomienky od navrhovateľa.

(7) Dňa 17. mája 2013 postúpila Komisia Nemecku znenia týchto pripomienok, ktoré neobsahovali dôverné informácie. Nemecko k nim predložilo 11. júna 2013 svoje pripomienky a doplnilo ich listom z 13. júna 2013.

(8) Listami z 2. augusta 2013, 17. septembra 2013 a 23. septembra 2013 postúpila Komisia Nemecku ďalšie žiadosti o informácie, na ktoré Nemecko odpovedalo listami z 15. augusta 2013, 20. septembra 2013 a 1. októbra 2013.

([1]) Ú. v. EÚ C 99, 5.4.2013, s. 79.
([2]) Pozri poznámku pod čiarou č. 1.

2. OPIS OPATRENIA

2.1. Zvýhodnená spoločnosť

(9) HoKaWe je spoločnosť s ručením obmedzeným, ktorá prevádzkuje elektráreň na biomasu z dreva v Eberswalde v spolkovej krajine Brandenbursko. Elektráreň bola vybudovaná v roku 2005 a svoju činnosť začala v roku 2006. V júni 2011 začal okresný súd vo Frankfurte nad Odrou konkurzné konanie voči spoločnosti HoKaWe. Spoločnosť však doteraz nepozastavila svoju hospodársku činnosť.

(10) Okres Barnim mál záujem o nadobudnutie majetku spoločnosti HoKaWe s cieľom pokračovať v prevádzkovej činnosti. V máji 2012 schválilo zhromaždenie veriteľov predaj majetku spoločnosti HoKaWe a o predaji bola spísaná notárska zápisnica. Vzhľadom na to, že spolková krajina Brandenbursko nesúhlasila s prenosom rámcovej dohody na dodávky dreva z brandenburských štátnych lesov (rámcová dohoda je predmetom tohto rozhodnutia) na nového majiteľa, odstúpil okres od kúpnej zmluvy.

2.2. Opis opatrenia

(11) V júni 2005 uzavreli spolková krajina Brandenbursko a spoločnosť HoKaWe rámcovú dohodu na dodávky dreva z brandenburských štátnych lesov. V predmetnej dohode sa stanovuje množstvo a podmienky dodávok dreva ([3]) spoločnosti HoKaWe na obdobie 15 rokov (od 1. júna 2006 do 1. júna 2021). Prisľúbený objem predstavoval 150 000 kubických metrov ročne zo spádovej oblasti elektrárne v Eberswalde (prepravný rádius max. 70 km).

(12) V dohode bola na rok 2004 stanovená počiatočná základná cena vo výške 15,50 EUR/m³. V dohode boli ďalej stanovené ročné cenové úpravy, ktoré sa mali dohodnúť medzi zmluvnými stranami na základe vývoja cenového indexu priemyselného dreva Spolkového štatistického úradu ([4]). Zmeny ceny dreva voči základnej cene mali znášať z 50 % kupujúci a z 50 % predávajúci (ďalej len *„doložka o úprave ceny“*).

(13) Dohoda však okrem toho na výpočet príslušnej úpravy ceny obsahovala nasledujúci vzorec (ďalej len *„vzorec na úpravu ceny“* alebo *„vzorec“*):

$$\text{ISE} = 15{,}50\text{€/rm} + \frac{\text{Index}-135{,}89\%}{135{,}89\%}\text{€/rm*}15{,}50\text{*}0{,}5$$

(14) To znamená, že je potrebné rozlišovať medzi doložkou o úprave ceny podľa *znenia* dohody a *vzorcom* na úpravu ceny.

(15) Podľa stanoviska Nemecka bol zámer strán vyjadrený *doložkou o úprave ceny*. Uvedené podporuje interný záznam brandenburského ministerstva poľnohospodárstva, ochrany životného prostredia a územného plánovania z 1. októbra 2003 k rokovaniu medzi zástupcami spolkovej krajiny Brandenbursko a zástupcami spoločnosti HoKaWe, z ktorého jasne vyplýva, že úprava cien, o ktorú sa počas rokovaní usilovali obe strany, zodpovedá *doložke o úprave ceny*. Stanovisko Nemecka je ďalej podporené aj záznamom brandenburského ministerstva hospodárstva a európskych záležitostí z 5. januára 2011, v ktorom sa odporúča úprava, resp. výklad rámcovej dohody tak, že sa bude dodržiavať znenie dohody s cieľom odrážať skutočný zámer strán.

(16) *Vzorec* samotný bol nesprávny, ako potvrdili Nemecko, ako aj dva odborné posudky ([5]) vypracované pre spolkovú krajinu Brandenbursko v roku 2010, a neviedol k výsledku, ktorý by bol zodpovedal zámerom strán vyjadrených v *doložke o úprave ceny*.

([3]) Dohoda sa vzťahuje na drevo ihličnatých a listnatých drevín, ktoré je spôsobilé na prepravu, dlhé 3 m s priemerom od 3 do 70 cm, dodané na lesnú cestu. Hniloba a krivosť sú prípustné.

([4]) Pozri Spolkový štatistický úrad: https://www.destatis.de/DE/ZahlenFakten/GesamtwirtschaftUmwelt/Preise/PreisindizesLandForstwirtschaft/Tabellen/ErzeugerpreiseForstwirtschaft.html.

([5]) Externý odborný posudok predložila kancelária RAUE LLP, externý právny poradca spolkovej krajiny Brandenbursko; brandenburské ministerstvo interne vypracovalo ďalší odborný posudok.

(17) Keď dohoda vstúpila do platnosti, upravovala sa cena na základe *vzorca*. V rozpore so zámermi vyjadrenými v *znení* dohody nezodpovedali cenové úpravy vypočítané podľa *vzorca* skutočnému vývoju cenového indexu priemyselného dreva, ale boli výrazne nižšie ako priemerná cena dreva z brandenburských štátnych lesov. Okrem toho uplatnenie vzorca neviedlo k rovnomernému rozloženiu rizika cenových výkyvov medzi spolkovú krajinu a spoločnosť HoKaWe, ako to strany zamýšľali.

(18) Príčinou je, ako je uvedené v odôvodnení (16), chyba *vzorca*, ktorý neodrážal matematicky správne zámery strán uvedené v *doložke o úprave ceny* ([6]).

(19) Okrem toho z listu Nemecka z 28. februára 2013 vyplýva, že strany vo vzťahu k parametrom na výpočet úpravy ceny podľa *vzorca v*priebehu platnosti dohody opakovane uplatnili postup na základe voľnej úvahy ([7]). Nemecko oznámilo Komisii, že dôvody tohto postupu už zo spisov nie je možné zistiť.

(20) Oba odborné posudky vypracované v roku 2010 pre spolkovú krajinu Brandenbursko [pozri odôvodnenie (16)] v súvislosti s dohodou poukazujú na možné porušovania pravidiel o štátnej pomoci a odporúčajú ju zmeniť upravením *vzorca*. Po rokovaniach medzi spoločnosťou HoKaWe a spolkovou krajinou Brandenbursko preto strany podpísali 26. augusta 2011 upravené znenie dohody, ktoré vstúpilo do platnosti 1. júla 2011. Upravené znenie odstránilo problémy uvedené v odôvodneniach (12) až (19) tým, že sa stanovilo, aby sa ceny od 1. júla 2011 upravovali v súlade s *doložkou o úprave ceny*, a teda v zmysle pôvodného zámeru strán. Od tohto dátumu už *vzorec* nebol súčasťou dohody, a teda sa už ani nemohol použiť.

(21) Okrem toho spolková krajina Brandenbursko rozhodla, že s budúcimi investormi, ktorí prevezmú majetok spoločnosti HoKaWe, už v dohode pokračovať nebude.

2.3. **Dôvody na začatie konania**

(22) Dňa 19. decembra 2012 rozhodla Komisia o začatí konania vo veci formálneho zisťovania podľa článku 108 ods. 2 ZFEÚ (ďalej len „rozhodnutie o začatí konania“).

(23) V rozhodnutí zastávala Komisia predbežný názor, že vykonávanie rámcovej dohody uzavretej medzi spolkovou krajinou Brandenbursko a spoločnosťou HoKaWe obsahuje prvok štátnej pomoci.

(24) Komisia mala pochybnosti o tom, či by s odmenou, ktorá vyplývala z použitia opísaného *vzorca na úpravu ceny*, z hľadiska *ex ante* súhlasil súkromný predávajúci na trhu.

(25) Aj keby sa navyše predpokladalo, že zmluvné strany nevedeli o nesprávnosti *vzorca*, mala Komisia vážne pochybnosti o tom, či sa Nemecko vo fáze vykonávania dohody správalo trhovo. Dôvodom bol vývoj ceny dreva predaného v rámci dohody, pretože cena vypočítaná podľa *vzorca* bola výrazne nižšia, ako priemerné ceny dreva v spolkovej krajine Brandenbursko. Obozretný súkromný predávajúci, ktorý by sa ocitol v podobnej situácii, by okamžite využil všetky možnosti s cieľom zmeniť metódu cenovej úpravy. Nemecko naopak pokračovalo v používaní *vzorca* do roku 2011.

(26) Tieto úvahy viedli Komisiu k predbežnému záveru, že nemožno vylúčiť výhodu v prospech spoločnosti HoKaWe, a teda aj existenciu štátnej pomoci počas obdobia trvajúceho odo dňa nadobudnutia platnosti zmluvy (1. jún 2006) až do zmeny zmluvy (30. jún 2011). Keďže nie je zrejmý právny základ pre zlučiteľnosť pomoci, ani nebol uplatnený zo strany Nemecka, Komisia okrem toho pochybovala o tom, či opatrenie bolo možné považovať za zlučiteľné s vnútorným trhom.

([6]) Podľa odborného posudku kancelárie RAUE LLP mohli byť zámery strán uvedené v *doložke o úprave ceny* vyjadrené týmto vzorcom:
$P = 15{,}50€/rm + \frac{Index_{n+1} - Index_n}{Index_n} €/rm * 15{,}50 * 0{,}5$

([7]) Tak sa napríklad na výpočet ceny, ktorá mala platiť od 1. júla 2006, použila hodnota indexu pre júl 2006 a nie, ako je pôvodne uvedené v dohode, hodnota indexu pre január 2005.

3. PRIPOMIENKY ZAINTERESOVANÝCH STRÁN

(27) V priebehu konania vo veci formálneho zisťovania boli Komisii doručené pripomienky navrhovateľa, ako aj dve pripomienky iných zainteresovaných strán.

(28) Navrhovateľ predložil interné záznamy brandenburského ministerstva poľnohospodárstva, ochrany životného prostredia a územného plánovania z decembra 2003 a marca 2004. Podľa navrhovateľa poukazujú tieto záznamy na to, že už pred uzatvorením dohody existovali pochybnosti ohľadne viacerých aspektov dohody: V zázname z decembra 2003 sa vtedy vo vzťahu k účinkom dohody konštatovalo, že by dohoda už v roku 2004 viedla k cene, ktorá sa pohybovala výrazne pod vtedajšou úrovňou ceny priemyselného dreva. Podobne bolo v internom zázname z marca 2004 poukázané na to, že metóda úpravy ceny by viedla k neprimeraným cenovým ústupkom spolkovej krajiny Brandenbursko. Preto sa výslovne odporúčalo ešte raz dohodu zvážiť, resp. dodatočne prerokovať určité body.

(29) Navrhovateľ argumentoval tým, že žiadny súkromný predávajúci by v danej situácii nebol uzatvoril takúto dohodu, a že súkromný predávajúci by bol bezodkladne zaviedol opatrenia, keď sa ukázalo, že ceny boli nižšie ako trhové ceny, a nebol by čakal päť rokov. Ďalej navrhovateľ vo vzťahu k úprave ceny uviedol, že dohodnuté ceny neodrážali skutočný vývoj na trhu s drevom, ale skôr zabezpečili spoločnosti HoKaWe neprimeranú výhodu. Navrhovateľ odhaduje výšku pomoci poskytnutej od roku 2006 do roku 2011 na 7,3 milióna EUR (tento odhad sa zakladá na priemernej cene dreva, na ktorej sa dohodli navrhovateľ a iní dodávatelia).

(30) Komisii boli okrem toho doručené pripomienky dvoch drevospracujúcich podnikov v spolkovej krajine Brandenbursko. Podľa týchto podnikov sa podstatná časť dreva z brandenburských štátnych lesov v dôsledku dlhodobej dohody vôbec nedostala na regionálny trh s drevom, čo viedlo k neprimeranému narušeniu hospodárskej súťaže a ohrozilo existenciu malých drevospracujúcich podnikov v spolkovej krajine Brandenbursko.

4. PRIPOMIENKY NEMECKA

(31) Nemecko trvalo na svojom stanovisku, že rámcová dohoda bola v súlade s trhovými podmienkami a preto neobsahovala pomoc.

(32) Na základe informácií Nemecka v čase podpisu dohody neexistoval trh s drevom na energetické účely. Preto sa strany mali dohodnúť, že sa cena, ktorú má platiť spoločnosť HoKaWe, bude orientovať podľa ceny priemyselného dreva, a cenové úpravy podľa vývoja cenového indexu priemyselného dreva. Nemecko ďalej uviedlo, že *znenie* dohody odrážalo zamýšľanú metódu úpravy ceny, zároveň však priznalo, že výsledky dosiahnuté prostredníctvom *vzorca* neboli v súlade so zamýšľaným rozložením rizika cenových výkyvov medzi obe strany.

(33) Nemecko preto argumentovalo, že počiatočná základná cena a *doložka o úprave ceny*, ktoré boli stanovené v znení dohody, t. j. cenové úpravy na základe cenového indexu priemyselného dreva v Nemecku a rovnomerné rozloženie rizika cenových výkyvov medzi strany, treba v čase podpísania dohody vnímať tak, že boli v súlade s trhovými podmienkami.

(34) Podľa Nemecka si štátna lesná správa Brandenburska uvedomila až v rámci reorganizácie v januári 2009, že použitie *vzorca* viedlo k tomu, že spoločnosť HoKaWe platila nižšie ceny, ako ostatné podniky. Následne zadali príslušné brandenburské úrady v roku 2010 kancelárii RAUE LLP vypracovanie odborného posudku o dohode a takisto uskutočnili internú právnu revíziu dohody. Z oboch odborných posudkov vyplynula možnosť, že dohoda porušovala pravidlá o štátnej pomoci. Následne dospelo ministerstvo hospodárstva a európskych záležitostí vo svojom zázname z 5. januára 2011 k záveru, že *doložka o úprave ceny* je v súlade s trhovými podmienkami, úprava ceny podľa *vzorca* však prestavuje štátnu pomoc; a preto treba dohodu zmeniť tak, aby sa zmenou *vzorca* odrazila skutočná vôľa strán. Spolková krajina Brandenbursko toto odporúčanie splnila v auguste 2011.

(35) Nemecko argumentuje, že spolková krajina Brandenbursko konala v súlade s trhovými podmienkami tým, že v roku 2011 došlo k úprave dohody. Skorší zásah nebol možný, keďže bolo potrebné dodržať existujúce zmluvy a dohoda sa mohla zmeniť len so súhlasom strán.

(36) Nemecko ďalej tvrdí, že dohoda nepredstavuje štátnu pomoc, ani nenarušuje hospodársku súťaž a ani neobmedzuje obchod medzi členskými štátmi.

5. POSÚDENIE POMOCI

5.1. Existencia pomoci

(37) Podľa článku 107 ods. 1 ZFEÚ je pomoc poskytovaná členským štátom alebo akoukoľvek formou zo štátnych prostriedkov, ktorá narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, nezlučiteľná s vnútorným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi.

(38) Pri zisťovaní, či obchodná transakcia medzi štátnym orgánom a hospodárskou jednotkou predstavuje pomoc, sa podľa ustálenej praxe Komisie, a ako bolo potvrdené Súdnym dvorom, použije zásada investora v trhovom hospodárstve. Podľa tejto zásady musí štát, ak na trhu vyvíja činnosť ako komerčný podnikateľ, konať ako súkromný účastník trhu, v opačnom prípade môže ísť o štátnu pomoc. Preto je pre existenciu pomoci rozhodujúce, či by sa súkromný hospodársky účastník v podobnej situácii bol zachoval rovnako, t. j. majetok, tovar alebo služby by bol predal za rovnakú cenu (zásada predávajúceho v trhovom hospodárstve). Podľa tejto zásady nie sú iné ako ekonomické úvahy prípustné, pokiaľ ide o odôvodnenie súhlasu s nižšou cenou. Túto zásadu Komisia opakovanie uplatnila, čo bolo zo strany Súdneho dvora vždy potvrdené. ([8])

(39) Preto musí Komisia v uvedenej veci posúdiť, či by súkromný predávajúci bol ochotný uzatvoriť dohodu s porovnateľnou dĺžkou platnosti, porovnateľnou počiatočnou základnou cenou a porovnateľnou metódou úpravy ceny.

(40) Ako sa uvádza v odôvodneniach (11) a (12), rámcová pätnásťročná dohoda stanovila, že sa ceny budú ročne upravovať v súlade s vývojom cenového indexu priemyselného dreva a že príslušné zmeny stanovenej počiatočnej základnej ceny 15,50 EUR/m³ budú rovným dielom znášať štát a spoločnosť HoKaWe. Okrem toho obsahovala dohoda *vzorec* na výpočet tejto úpravy ceny.

Dlhé trvanie dohody

(41) Navrhovateľ argumentuje, že pätnásťročná dohoda nebola v trhových podmienkach obvyklá.

(42) Komisia však nemá k dispozícii informácie, ktoré by odôvodňovali záver, že táto doba trvania nezodpovedala trhovým podmienkam. Pätnásťročná doba sa síce javí ako pomerne dlhá, nie je však zďaleka vylúčené, že by sa predávajúci viazal na odberateľa, ak si takýmto spôsobom – ako v prípade predmetnej dohody – môže byť istý odbytom stabilných objemov dreva, ktoré navyše aspoň čiastočne nespĺňalo kvalitatívne požiadavky na priemyselné drevo.

(43) Z uvedeného dôvodu a vzhľadom na plánované rozloženie rizika cenových výkyvov nemožno vylúčiť, že by súkromný predávajúci bol uzavrel dohodu s porovnateľným trvaním.

Dohodnutá počiatočná základná cena

(44) Komisia rovnako nemá informácie ani o tom, že by počiatočná základná cena vo výške 15,50 EUR/m³ nezodpovedala trhovým podmienkam.

(45) Podľa informácií Nemecka neexistovala v čase podpísania dohody etablovaná trhová cena za drevo na energetické účely. Zmluvné strany preto vychádzali pri rámcovej dohode z ceny priemyselného dreva. Podľa prehľadu trhových cien priemyselného dreva, ktorý predložil navrhovateľ, možno za trhovo obvyklú cenu v roku 2004 považovať cenu od 15,50 EUR/m³ do 17,50 EUR/m³ a v roku 2005 cenu od 15,00 EUR/m³ do 17,00 EUR/m³. Aj vzhľadom na skutočnosť, že išlo o dlhodobú dohodu, sa dohodnutá počiatočná základná cena vo výške 15,50 EUR/m³ pohybovala v rámci trhovo obvyklých cien priemyselného dreva.

([8]) Pozri okrem iného rozsudok Súdneho dvora z 21. marca 1991, Talianska republika/Komisia, vo veci C-305/89 („ALFA Romeo"), Zb. 1991, s. I-1603, body 18 a 19; rozsudok Súdu prvého stupňa z 30. apríla 1998, Cityflyer Express Ltd/Komisia, vo veci T-16/96, Zb. 1998, s. II-757, bod 51; rozsudok Súdu prvého stupňa z 21. januára 1999, Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH a Lech-Stahlwerke GmbH/Komisia, v spojených veciach T-129/95, T-2/96 a T-97/96, Zb. 1999, s. II-17, bod 104; rozsudok Súdu prvého stupňa z 28. februára 2012, spolková krajina Burgenlandsko a Rakúska republika/Komisia, v spojených veciach T-268/08 a T-281/08, Zb. 2012, s. II-0000, bod 48.

(46) Záznam brandenburského ministerstva pre poľnohospodárstvo, ochranu životného prostredia a územné plánovanie z 1. októbra 2003 ďalej ukazuje, že zástupcovia spolkovej krajiny Brandenbursko počas rokovaní navrhovali počiatočnú základnú cenu vo výške 15,50 EUR/m³, zatiaľ čo spoločnosť HoKaWe sa snažila dosiahnuť cenu 15,00 EUR/m³. Strany sa nakoniec dohodli na vyššej cene, t. j. cene 15,50 EUR/m³.

(47) Preto možno považovať počiatočnú základnú cenu 15,50 EUR/m³ za trhovo obvyklú. Keďže neexistovala trhová cena, ktorá by sa dala využiť na porovnanie, a kvalitatívne požiadavky na drevo na energetické účely minimálne nie sú vyššie ako na priemyselné drevo, bolo zo strany spolkovej krajiny Brandenbursko obhájiteľné uzatvoriť dohodu, podľa ktorej by cena vychádzala z ceny priemyselného dreva (základná cena). Dohodnutá cena bola výsledkom rokovaní strán a pohybovala sa v rámci rozpätia trhovej ceny priemyselného dreva v spolkovej krajine Brandenbursko. Bola dohodnutá na základe znalosti kvality dreva, ktoré bolo dostupné v brandenburských štátnych lesoch ([9]), a preto zodpovedá cene, ktorú by bol považoval súkromný predávajúci vzhľadom na kvalitu dreva, ktoré malo byť dodané, za prijateľnú.

Úprava ceny

(48) V súvislosti s úpravou ceny treba rozlišovať, ako je uvedené v odôvodnení (14), medzi *doložkou o úprave ceny* a skutočne vykonanými cenovými úpravami na základe *vzorca*.

(49) Komisia nemá žiadne informácie o tom, že by *doložka o úprave ceny* nebola zodpovedala podmienkam trhu. V zmysle výkladu v odôvodnení (45), pokiaľ ide o počiatočnú základnú cenu, neexistoval index vývoja cien dreva na energetické účely. Preto bolo obhájiteľné nielen použitie ceny priemyselného dreva ako základu pre počiatočnú základnú cenu, ale aj dohodnutie cenových úprav, ktoré sa odvíjajú v závislosti od indexu ceny priemyselného dreva.

(50) Okrem toho bolo v znení dohody plánované rovnomerné rozloženie rizika cenových výkyvov medzi obe strany. Vzhľadom na to, že v čase podpisu dohody nebolo možné jednoznačne predvídať vývoj cien, bolo dôsledkom tejto metódy, že by si obe strany rozdelili riziko i (potenciálne) zisky, čo sa mohlo prejaviť aj v prospech spolkovej krajiny Brandenbursko. Vzhľadom na túto neistotu by aj súkromný predávajúci mohol súhlasiť s takouto doložkou. Preto treba považovať doložku za zlučiteľnú s trhovými podmienkami.

(51) Z uvedeného vyplýva, že *doložka o úprave ceny*, ktorá určovala vývoj ceny paralelne s indexom ceny priemyselného dreva a rovnomerné rozloženie rizika cenových výkyvov medzi obe strany, bola v súlade s trhovými podmienkami a obozretný súkromný predávajúci by takúto dohodu bol uzatvoril.

(52) Ako však už bolo uvedené, skutočné cenové úpravy sa vykonali na základe *vzorca*. Z nasledujúcej tabuľky vyplýva, že výsledné ceny boli po použití *vzorca* výrazne nižšie ako ceny, ktoré by boli výsledkom použitia *doložky o úprave ceny*:

(v EUR/m³)

	Skutočne zaplatená cena (na základe použitia vzorca)	Cena podľa *doložky o úprave ceny* (*)	Priemerná cena za drevo akéhokoľvek druhu v spolkovej krajine Brandenbursko
2006	13,00	15,42	17,72
2007	13,21	15,95	21,02
2008	16,55	20,96	22,76
2009	16,42	20,76	19,20

([9]) V priebehu konania vo veci formálneho zisťovania sa zainteresované strany sťažovali na to, že v dôsledku dohody so spoločnosťou HoKaWe sú z trhu stiahnuté veľké objemy priemyselného dreva, čo vedie k domnienke, že drevo na energetické účely dodané spoločnosti HoKaWe zahŕňalo značné objemy priemyselného dreva.

(v EUR/m³)

	Skutočne zaplatená cena (na základe použitia vzorca)	Cena podľa *doložky o úprave ceny* (*)	Priemerná cena za drevo akéhokoľvek druhu v spolkovej krajine Brandenbursko
2010	16,14	20,03	24,50
2011	15,79	19,33	neuvedené

(*) číselné údaje, ktoré predložilo Nemecko

(53) Z tabuľky ďalej vyplýva, že ceny vypočítané na základe *vzorca* neboli len výrazne nižšie ako ceny, ktoré by boli výsledkom použitia *doložky o úprave ceny*, ale boli aj výrazne nižšie ako priemerné ceny v spolkovej krajine Brandenbursko.

(54) Tieto účinky *vzorca* boli okrem toho predvídateľné už pred podpisom dohody. Táto skutočnosť je mimoriadne významná, pretože pri odpovedi na otázku, či by bol súkromný predávajúci na trhu konal rovnakým alebo porovnateľným spôsobom ako spolková krajina Brandenbursko, je potrebné hodnotenie dohody *ex ante*. ([10])

(55) Ako sa uvádza v odôvodneniach (16) a (18), *vzorec* bol nesprávny a neodrážal zámer strán zakotvený v *doložke o úprave ceny*. Tento zámer bolo možné, ako potvrdil odborný posudok kancelárie RAUE LLP, matematicky vyjadriť týmto vzorcom:

$$P = 15{,}50€/\text{rm} + \frac{\text{Index}_{n+1} - \text{Index}_n}{\text{Index}_n} €/\text{rm}*15{,}50*0{,}5$$

(56) Namiesto indexu_n však zmluvné strany odpočítali pevnú sumu. Odpočítanie pevnej sumy môže byť síce za určitých okolností opodstatnené, avšak vo výsledku by malo viesť minimálne k počiatočnej základnej za rok, v ktorom sa dohoda uzatvorila. V uvedenom prípade si však strany zvolili odpočítanie tak, že už v roku podpisu dohody bola výsledkom cena, ktorá bola výrazne nižšia, ako dohodnutá a trhovo obvyklá počiatočná základná cena 15,50 EUR/m³.

(57) Preto sa v čase podpisu dohody dalo objektívne predvídať, že *vzorec* bol nesprávny a neviedol k cenám dohodnutým v *doložke o úprave ceny*.

(58) V takom prípade by súkromný predávajúci bol použil iný vzorec, alebo sa aspoň bol snažil o zmenu *vzorca*, keďže strany v *znení* dohody stanovili, že sa cenové úpravy budú vykonávať v súlade s indexom cien priemyselného dreva a riziko cenových výkyvov budú rovným dielom znášať štát a spoločnosť HoKaWe (ako bolo uvedené v *doložke o úprave ceny*).

(59) V tejto súvislosti je potrebné poukázať na skutočnosť, že vývoj cien v rámci dohody nevyplýval úplne automaticky z matematického výpočtu vopred stanoveného *vzorcom*. Ako sa uvádza v odôvodnení (19), z informácií, ktoré predložilo Nemecko počas konania vo veci formálneho zisťovania skôr vyplýva, že *vzorec* bol počas doby trvania dohody niekoľkokrát upravený ([11]).

(60) Z prehľadu v odôvodnení (52) jasne vyplýva, že tieto predvídateľné negatívne účinky *vzorca* skutočne nastali, pretože cena, ktorú platila spoločnosť HoKaWe bola výrazne nižšia, ako cena, ktorá by bola vyplývala z *doložky o úprave ceny*. Okrem toho bola cena výrazne nižšia, ako priemerná cena dreva z brandenburských štátnych lesov, t. j. ako cena, za ktorú spolková krajina Brandenbursko predávala drevo iným podnikom ([12]).

([10]) Pozri rozsudok Súdneho dvora zo 16. mája 2002, Francúzska republika/Komisia, vo veci C-482/99, Zb. 2002, s. I-4397, body 70-72; rozsudok Súdneho dvora z 5. júna 2012, Komisia/EDF, vo veci C-124/10 P, Zb. 2012, s. I-0000, body 83-85 a 105.

([11]) K tomu došlo zároveň s úpravou *vzorca*, ktorá zohľadňovala nový výpočet indexovej ceny priemyselného dreva na základe nového východiskového roku zo strany Spolkového štatistického úradu.

([12]) Z prehľadu a odôvodnenia (52) je zjavné, že uplatnenie *doložky o úprave ceny* by s výnimkou roka 2009 rovnako viedlo k cenám nižším ako bola priemerná cena v spolkovej krajine Brandenbursko, hoci vo výrazne menšom rozsahu. Ako už bolo uvedené v súvislosti so súladom doložky o úprave ceny s trhovými podmienkami, môže aj obchod s dlhodobým pravidelným veľkoodberateľom, ktorý je v súlade so zásadou úplnej hospodárskej súťaže, viesť k cenám, ktoré sú nižšie ako trhový priemer. Pozri aj rozhodnutie Komisie C (2012) 834 final vo veci SA.19045 [údajná pomoc Bavorska (Bavorská štátna správa lesov) formou dlhodobých zmlúv o dodávkach dreva s podnikom Klausner], odôvodnenia 47 a nasl.

(61) Z uvedeného vyplýva, že štátu bolo známe, že použitie *vzorca* neviedlo k zamýšľanému vývoju ceny na základe indexu priemyselného dreva s príslušným rozložením rizika cenových výkyvov medzi obe strany a že táto skutočnosť bola akceptovaná.

Záver

(62) Preto je prípustný záver, že *doložka o úprave ceny* by síce pre spolkovú krajinu Brandenbursko bola viedla k cenám nižším ako bola priemerná cena, tieto ceny by však napriek tomu boli v súlade s trhovými podmienkami Zakladali sa na obhájiteľných úvahách a rokovaniach medzi zainteresovanými stranami, takže nemožno vylúčiť, že aj súkromný účastník trhu by bol uzatvoril dohodu s rovnakými alebo porovnateľnými podmienkami.

(63) Stranami podľa *vzorca* skutočne vykonané cenové úpravy však neodrážali takýto súlad s trhovými podmienkami a viedli k cenám, ktoré boli výrazne nižšie ako ceny, ktoré by boli bývali výsledkom použitia *doložky o úprave ceny* (a v podstatnej miere boli výrazne nižšie, ako priemerná cena dreva v spolkovej krajine Brandenbursko).

(64) Zatiaľ čo vývoj ceny na základe *doložky o úprave ceny* zodpovedá rozumnému podnikateľskému rozhodnutiu a odráža spravodlivé rozloženie rizika cenových výkyvov medzi zmluvné strany, boli ceny vyplývajúce z použitia *vzorca* výrazne nižšie a okrem toho neodrážali takéto rozloženie rizika. Odlišne ako vo veci SA.19045 [údajná pomoc Bavorska (Bavorská štátna lesná správa) formou dlhodobých zmlúv o dodávkach dreva s podnikom Klausner] ([13]), v ktorej Komisia nepovažovala ceny nižšie ako trhový priemer za pomoc, keďže sa na trhu nachádzali nadmerné kapacity a Slobodný štát Bavorsko sa snažil o dlhodobého pravidelného veľkoodberateľa, skutkový stav v uvedenej veci neopodstatňuje nižšie ceny ako ceny, ktoré by boli vyplývali z *doložky o úprave ceny*. *Doložka o úprave ceny*, na ktorej sa strany dohodli, zohľadňovala dlhodobý charakter dohody a kvalitu predávaného dreva a už i tak viedla k cenám, ktoré boli nižšie ako priemerná cena v spolkovej krajine Brandenbursko. Nič nepoukazuje na to, že by súkromný účastník trhu bol súhlasil s ešte nižšími cenami.

(65) To potvrdzuje aj podanie Nemecka, z ktorého vyplýva, že *doložka o úprave ceny* odrážala skutočný zámer strán. Potom ako oba právne posudky z roku 2010 uvedené v odôvodnení (16) poukázali na možnosť, že dohoda z dôvodu použitia *vzorca* porušuje pravidlá o štátnej pomoci, dosiahla spolková krajina Brandenbursko rokovaniami v roku 2011 zmenu dohody, ktorou sa nesprávny *vzorec* zrušil. Spolková krajina Brandenbursko teda rokovaním dosiahla zmenu dohody bez vzorca, aby sa vykonal skutočný zámer strán a aby sa odstránili obavy z porušovania pravidiel o štátnej pomoci.

(66) Z uvedeného vyplýva, že vykonávanie dohody, najmä cenové úpravy podľa *vzorca*, by súkromný predávajúci nebol akceptoval a nie je v súlade s trhom.

(67) Nemecko tvrdilo, že brandenburská vláda sa až v priebehu reorganizácie správy štátnych lesov v roku 2009 po prvýkrát dozvedela o tom, že skutočné ceny, ktoré platila spoločnosť HoKaWe, nezodpovedali vývoju ceny, ktorý bol zámerom *doložky o úprave ceny*, ale že boli výrazne nižšie ako ceny, za ktoré dostávali dodávky dreva iné podniky. Spolková krajina Brandenbursko následne vraj konala v súlade s trhovými podmienkami tým, že zadala vypracovanie oboch odborných posudkov uvedených v odôvodnení (16) a potom začala nové rokovania o dohode, ktoré viedli k jej úprave v roku 2011.

(68) Tieto argumenty sa pri zisťovaní nepotvrdili. Po prvé, boli účinky vzorca, ako je vysvetlené v odôvodneniach (54) až (57), predvídateľné už v čase podpísania dohody. Po druhé, súkromný predajca na trhu, ktorý by sa bol snažil o vykonávanie riešenia dohodnutého v *doložke o úprave ceny*, a teda by presne dohliadal na cenové úpravy, by bol bezodkladne požadoval nové rokovanie o cene. Ako je uvedené v odôvodnení (65), úspešné nové rokovanie o dohode zo strany spolkovej krajiny Brandenbursko skôr potvrdzuje, že *vzorec* neodrážal skutočný zámer strán (zakotvený v *doložke o úprave ceny*). Okrem toho ukazuje, že spoločnosť HoKaWe nemohla brániť zrušeniu *vzorca*.

(69) Z uvedeného vyplýva, že spoločnosti HoKaWe bola poskytnutá od dátumu vstúpenia dohody do platnosti (1. jún 2006) a až do jej zmeny (30. jún 2011) hospodárska výhoda.

([13]) Tamtiež.

(70) Splnené sú aj všetky ostatné kritériá existencie pomoci podľa článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Výhoda bola selektívna, keďže dohoda výslovne zvýhodňovala určitú spoločnosť. Výhodu poskytli orgány členského štátu, a síce orgány spolkovej krajiny Brandenbursko. Priemerný objem dreva, ktorý bol podľa podmienok dohody predaný spoločnosti HoKaWe, bol významný. Zásobovanie drevom za výhodných podmienok zvýhodnilo trhovú pozíciu príjemcu voči jeho konkurentom, a teda narušilo hospodársku súťaž. Na trhu s drevom podniky vstupujú do súťaže s podnikmi z iných členských štátov. Dodávateľská dohoda sa síce vzťahovala len na drevo z lesov v okruhu 70 km od Eberswalde, avšak Eberswalde sa nachádza veľmi blízko pri poľských hraniciach (30 km). Pomoc preto narušila aj obchod medzi členskými štátmi. Preto je možné vyvodiť záver, že vykonávanie dohody, ktoré viedlo k tomu, že sa zaplatené ceny zakladali na *vzorci*, predstavovalo štátnu pomoc.

(71) Uvedenú zmenu dohody, ktorá vstúpila do platnosti 1. júla 2011, treba považovať za ukončenie opatrenia pomoci. V dôsledku tejto zmeny sa museli cenové úpravy od 1. júla 2011 vykonávať podľa *doložky o úprave ceny*, takže došlo k zdôrazneniu pôvodného zámeru strán a jeho správnemu vykonávaniu. Dohoda je v zmenenej podobe v súlade s trhovými podmienkami, takže Komisia dospela k záveru, že spoločnosti HoKaWe po 30. júni 2011 už nebola poskytnutá hospodárska výhoda prostredníctvom platieb v rámci dohody.

5.2. **Zlučiteľnosť s vnútorným trhom**

(72) Právny základ pre zlučiteľnosť pomoci nie je zrejmý a zo strany Nemecka ani nebol uplatnený. Výhoda pre spoločnosť HoKaWe, ktorá vyplýva z vykonávania dohody v čase od júna 2006 do júna 2011, preto predstavuje štátnu pomoc, ktorá nie je zlučiteľná s vnútorným trhom.

5.3. **Výpočet prvku pomoci**

(73) Ako sa uvádza v odôvodneniach (49) až (51), *doložka o úprave ceny* sa môže považovať za doložku, ktorá je v súlade s trhovými podmienkami. V dôsledku toho podľa názoru Komisie prvok pomoci pozostáva z rozdielu medzi cenou, ktorá by sa bola mala zaplatiť podľa *doložky o úprave ceny*, a ceny skutočne zaplatenej na základe *vzorca* ([14]).

	a) Skutočne zaplatená cena (v EUR/m³) (*)	b) Cena podľa *doložky o úprave ceny* (v EUR/m³)	c) Rozdiel medzi a) a b) (*)	d) Skutočne dodaný objem dreva (v m³)	e) Prvok pomoci: c) × d) (v EUR) (*)
2006	13,00	15,42	2,42	13 115,73	31 794
2007	13,21	15,95	2,74	142 792,67	391 452
2008	16,55	20,96	4,41	137 683,00	607 291
2009	16,42	20,76	4,34	141 273,68	613 128
2010	16,14	20,03	3,89	139 045,38	540 699
2011	15,79	19,33	3,54	62 680,29	222 051
				Spolu	**2 406 415**

(*) číselné údaje v stĺpcoch a) a c) boli zaokrúhlené; stĺpec e) bol vypočítaný na základe presných číselných údajov, len konečný výsledok bol zaokrúhlený na celé sumy v EUR nahor alebo nadol.

(74) Výška pomoci, ktorá bola poskytnutá spoločnosti HoKaWe, teda predstavuje 2 406 415 EUR.

([14]) Skutočne zaplatená cena podľa údajov, ktoré Nemecko uviedlo v liste z 1. októbra 2013.

6. **VYMÁHANIE**

(75) Ak Komisia skonštatovala nezlučiteľnosť pomoci s vnútorným trhom, má podľa ZFEÚ a ustálenej judikatúry Súdneho dvora právo rozhodnúť o tom, že príslušný členský štát túto pomoc zruší alebo upraví ([15]). Súdny dvor zároveň opakovane rozhodol, že povinnosť zrušiť pomoc nezlučiteľnú s vnútorným trhom, ktorú Komisia uložila svojím rozhodnutím členskému štátu, slúži na obnovenie predtým existujúcej situácie. ([16]) V tejto súvislosti Súdny dvor skonštatoval, že tento cieľ je splnený hneď ako príjemca splatí neoprávnene poskytnutú a nezlučiteľnú pomoc, a tým stratí výhodu, ktorú mal vo vzťahu ku svojim konkurentom na trhu, a obnoví sa situácia, ktorá existovala pred poskytnutím pomoci ([17]).

(76) V súlade s judikatúrou je v článku 14 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 659/1999 ([18]) uvedené: „Kde sa prijímajú záporné rozhodnutia v prípadoch protiprávnej pomoci, Komisia rozhodne, že daný členský štát podnikne všetky potrebné opatrenia, aby vymohol pomoc od príjemcu […].“

(77) Keďže uvedené opatrenie v rozpore s článkom 108 ZFEÚ nebolo oznámené Komisii, a teda predstavuje neoprávnenú a s vnútorným trhom nezlučiteľnú pomoc, musí sa pomoc vymôcť s cieľom opätovne nastoliť situáciu, aká bola na trhu pred poskytnutím pomoci. Vymáhanie sa preto musí vzťahovať na obdobie, v ktorom príjemcovi vznikla výhoda, t. j. na obdobie medzi dňom, kedy bola pomoc príjemcovi poskytnutá, do skutočného vrátenia pomoci. Sumy, ktoré sa majú vymáhať, zahŕňajú úroky až do dátumu skutočného vrátenia pomoci.

7. **ZÁVER**

(78) Vykonávanie rámcovej dohody medzi spolkovou krajinou Brandenbursko a spoločnosťou HoKaWe od jej podpisu (1. jún 2006) až do jej zmeny (30. jún 2011) zahŕňalo štátnu pomoc nezlučiteľnú s vnútorným trhom. Pomoc sa preto musí od HoKaWe vymôcť, a to vrátane úrokov zo sumy, ktorá sa má vymáhať.

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Štátna pomoc vo výške 2 406 415 EUR, ktorú Nemecko poskytlo neoprávnene v rozpore s článkom 108 ods. 3 ZFEÚ spoločnosti HoKaWe Eberswalde GmbH, nie je zlučiteľná s vnútorným trhom.

Článok 2

1. Nemecko bude od príjemcu vymáhať pomoc uvedenú v článku 1.

2. Suma, ktorá sa má vymáhať, zahŕňa úroky, ktoré sa počítajú od dátumu, od ktorého bola pomoc príjemcovi k dispozícii, až do jej skutočného vrátenia.

3. Úroky sa vypočítajú v súlade s kapitolou V nariadenia Komisie (ES) č. 794/2004 ([19]) a nariadením Komisie (ES) č. 271/2008 ([20]), ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 794/2004, podľa zloženej úrokovej sadzby.

Článok 3

1. Pomoc uvedená v článku 1 bude okamžite a skutočne vymáhaná.

2. Nemecko zabezpečí, aby sa toto rozhodnutie vykonalo do štyroch mesiacov odo dňa jeho oznámenia.

([15]) Pozri rozsudok Súdneho dvora z 12. júla 1973, Komisia/Spolková republika Nemecko, vo veci C-70/72, Zb. 1973, s. 813, bod 13.
([16]) Pozri rozsudok Súdneho dvora zo 14. septembra 1994, Španielske kráľovstvo/Komisia v spojených veciach C-278/92, C-279/92 a C-280/92 Zbierka súdnych rozhodnutí 1994, I4103, odôvodnenie 75.
([17]) Pozri rozsudok Súdneho dvora zo 17. júna 1999, Belgické kráľovstvo/Komisia, vo veci C-75/97, Zb. 1999, s. I-3671, body 64-65.
([18]) Nariadenie Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy o ES (Ú. v. ES L 83, 27.3.1999, s. 1).
([19]) Ú. v. EÚ L 140, 30.4.2004, s. 1.
([20]) Ú. v. EÚ L 82, 25.3.2008, s. 1.

Článok 4

1. Nemecko do dvoch mesiacov odo dňa oznámenia tohto rozhodnutia poskytne Komisii tieto informácie:

a) celkovú sumu (istinu a úroky), ktorá sa má od príjemcu vymáhať;

b) podrobný opis prijatých, resp. plánovaných opatrení na splnenie tohto rozhodnutia;

c) podklady, z ktorých vyplýva, že príjemcovi bol doručený príkaz na vrátenie pomoci.

2. Nemecko bude Komisiu informovať o vývoji prijímaných opatrení na vykonanie tohto rozhodnutia dovtedy, kým nebude pomoc uvedená v článku 1 vrátená. Nemecko na žiadosť Komisie bezodkladne predloží informácie o prijatých alebo plánovaných opatreniach na splnenie tohto rozhodnutia. Okrem toho Nemecko poskytne podrobné informácie o výške pomoci a úrokoch, ktoré príjemca už vrátil.

Článok 5

Toto rozhodnutie je určené Spolkovej republike Nemecko.

V Bruseli 6. novembra 2013

Za Komisiu
Joaquín ALMUNIA
podpredseda